

ปาปิออง ได้รับยกย่องว่าเป็น
“เรื่องราวการผจญภัย
ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดตลอดกาล”

- The New Yorker

“ความคลาสสิกที่ทันสมัย
ของความกล้าหาญ
และความตื่นเต้น”

- The New Yorker

“เรื่องราวผจญภัย
ระดับเฟิร์สคลาส”

- New York Review of Books

“ปาปิญองเป็นฮีโร่
ที่ทำลายระบบการกดขี่
และประสบความสำเร็จ
ด้วยเจตจำนง
ของการมองโลกในแง่ดี”

- The New York Times

แปลจากต้นฉบับ

ปาปิยอง

Papillon

อองรี ชารีเยร์
เขียน

นรา สุภักโรจน์
แปล

ก า ร อ่ า น คื อ ร า ก ร ฐ า น ที่ ส ำ ค ัญ

“นายคิดว่าความอ้างว้างจะไม่ทำให้นายบ้าตายก่อนรี
และไอ้ลตโทษทำป็นก็ยังไม่แนด้วยนะ
ดูฉันสิ นั่งจ่อมอยู่ในห้องขังคนเดียวทั้งวัน ไม่มีหนังสือ ไม่ได้ออกไปข้างนอก
ไม่ได้พูดกับใครตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงทุกวันๆ นี่
มันไม่ได้แค่ทรมานที่นายต้องนั่งนับทุกชั่วโมงหรอกนะ
แต่เหมือนหกร้อยนาที่ทีเดียว...ที่พูดมานี้ยังไม่ใกล้ความจริงซะด้วยซ้ำ”
- อองรี ชารีเยร์

หนังสือคุณภาพ
ไทยอริบรกร์กรุ๊ป

คำนำสำนักพิมพ์

ปาปิยอง คือเรื่องราวขององรี อังตวน ซาเรียร์ เขาถูกตั้งข้อกล่าวหาฆ่าคนโดยเจตนา ทั้งๆที่เขาไม่ได้ทำ ทำให้ถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิตที่เฟรนช์เกียนา คุณซึ่งขึ้นชื่อว่าโหดและหินจากการหนีที่สุด ทั้งๆที่ตอนนั้นเขามีอายุเพียงยี่สิบห้าปีเท่านั้น เขาจึงพยายามหาทางหนี หนีให้ถึงที่สุดและไม่ยอมหมดหวัง เพราะเขาต้องการแก้แค้นอัยการและคณะลูกขุนทั้งหมดที่ตัดสินโทษจำคุกตลอดชีวิตให้เขาในวันนั้น

ทุกครั้งที่เขาหนี มักจะมีเรื่องราวลึ้นระทึก นำตื่นเต้นให้เราร่วมเอาใจช่วยว่าเขาจะหนีได้หรือไม่ รวมถึงเรื่องราวของนักโทษที่ถูกกระทำความไม่ซื่อสัตย์ ถูกทอดทิ้งให้เผชิญชะตากรรมที่โหดร้าย ได้รับอาหารที่ไม่เพียงพอ ถูกจับขังเดี่ยวในห้องขังที่มีดสลับไม่มีแม่แต่แสงสาดส่องเข้ามา ไม่มีโอกาสแม้แต่จะพูดหรือยามเจ็บป่วยก็ไม่ได้รับการรักษาที่ดีจากหมอ

แม้จะเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเมื่อหลายปีก่อน แต่เรื่องราวที่อยู่ในหนังสือนี้กลับร่วมสมัย ไม่ได้ดูย้อนยุคไปไกลเท่าไรเลย ทั้งเรื่องการตัดสินอย่างยุติธรรมของศาล การถูกจำคุกทั้งที่ไม่ได้กระทำความผิดเป็นเสมือนแพะรับบาป การถูกปฏิบัติเยี่ยงสัตว์เดียรัจฉาน การชำแหละระบบตุลาการของฝรั่งเศสที่ตัดสินโทษคนอย่างยุติธรรม และอื่นๆที่เรายังพบเห็นได้ในปัจจุบัน ในสังคมที่เราทุกคนนั้นควรได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกัน แต่สิทธิเหล่านั้นไม่มีอยู่จริง

ความยอดเยี่ยมของวรรณกรรมเล่มนี้คือ ความสมจริง สมจริงทั้งในเรื่องอารมณ์ความรู้สึก เหตุการณ์ และสถานที่ที่ผู้เขียนพาผู้อ่านไปอยู่ในเรื่องราวได้อย่างง่ายดาย *ปาปิยอง* ไม่ได้มีเพียงเรื่องราวการหนีของนักโทษเท่านั้น ยังมีเรื่องราวที่ทำให้เรามองเห็นแง่มุมของความเป็นมนุษย์ที่กระทำต่อมนุษย์ในหลายๆเหตุการณ์ ทั้งที่เกาะโรคร็อน เกาะคูราเซา เผ่าอินเดียนแดง เวเนซุเอลา รวมไปถึงการปฏิบัติต่อกันของเหล่านักโทษ ที่มีความดั่งมาจากกันข้างของจิตใจและความปรารถนาดีให้แก่กัน หากถามว่า ชอบอะไรที่สุดในเรื่อง *ปาปิยอง* แน่นอนละว่า เรารู้ผลการหนีอยู่แล้วว่าเป็นอย่างไร แต่สิ่งที่ชอบที่สุดในเรื่องนี้เลยนั้น คงจะเป็นเรื่องราวระหว่างที่ปาปิยองพยายามจะหนีทุกครั้งที่มีโอกาส

ความไม่สิ้นหวังที่ปาปิยองคอยจุดประกายบางอย่างให้กับเพื่อนนักโทษ และการได้พบเจอผู้คนที่หลากหลาย บ้างพยายามช่วย บ้างพยายามขัดขวาง และเรื่องของเพื่อนนักโทษด้วยกันที่พยายามจะช่วยเหลือปาปิยอง ที่บางครั้งเรื่องราวเหล่านั้นก็ทำให้ถึงกับต้องหัวเราะออกมา

ปาปิยอง เป็นหนังสือได้รับความนิยมและขายดีที่สุดในที่นี้ ได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างดี เป็นหนังสือขายดีอันดับหนึ่งในประเทศฝรั่งเศส อยู่นานถึงยี่สิบเอ็ดสัปดาห์ มียอดขายกว่าหนึ่งล้านห้าแสนเล่มในฝรั่งเศสและถูกแปลไปแล้วยี่สิบเอ็ดภาษาทั่วโลก

ในหนังสือเล่มนี้ ปาปิยองมักจะพูดกับเพื่อนนักโทษเสมอว่า “อย่าสิ้นหวัง” คอยจุดประกายความหวังให้กับเพื่อนนักโทษอยู่ตลอด ทุกครั้งที่เจอปัญหา ปาปิยองไม่เคยย่อท้อ แต่จะพยายามหาทางแก้ไขและหาหนทางใหม่เพื่อให้ตนเองได้รับอิสรภาพในสักวัน

ขอให้ผู้อ่านที่อ่านหนังสือเล่มนี้นั้น มีความหวัง ดุจดั่งปณิธานของปาปิยอง

แฉวสำนักพิมพ์

คำแนะนำผู้แปล

ปาปิฌอง แปลว่า ผีเสื้อ คือสมญานามที่เหมาะสมที่สุดแล้วสำหรับ
องรี ชารีเยร์

ผีเสื้อคือตัวแทนของความอิสระเสรี ความงดงาม และเสรีภาพ คือความ
งดงามที่คุ้มค่ากับการต่อสู้เพื่อให้ได้มาเสมอ

ปาปิฌองผู้ไม่เคยหยุดต่อสู้เพื่อเสรีภาพที่แท้จริงของเขา บอกเราเช่นนั้น
ในมหากาพย์แห่งการต่อสู้ที่น่าตื่นเต้น ประทับใจ และงดงามเล่มนี้

นรา สุภักโรจน์

หลังจากถูกตัดสินว่ามีความผิดในคดีฆ่าคนตายซึ่งตนไม่ได้ทำ อองรี ซาเรียร์ (สมญานามว่า ปาปิญอง) ได้ถูกส่งตัวไปจองจำในทัณฑนิคมของฝรั่งเศสที่เฟรนช์เกียนา เมื่อไปถึงได้สี่สิบสองวัน เขาได้แหกคุกครั้งแรกทางเรือเป็นระยะทางหนึ่งพันไมล์ แต่ในที่สุดถูกจับได้และส่งเข้าคุกขังเดี่ยว ก่อนจะถูกส่งไปยังเกาะปีศาจ ที่โหดร้ายและซุกซมด้วยโรคสารพัด ไม่มีผู้ใดเคยหนีรอดจากคุกที่มีชื่อเสียงว่าเหี้ยมโหดนี้ จนกระทั่งปาปิญองใช้แพซึ่งทำด้วยลูกมะพร้าวหนีออกจากเกาะท่ามกลางทะเลที่มีฉลามซุกซม ปาปิญองได้พยายามแหกคุกถึงเก้าครั้งในช่วงสิบสามปีที่รับโทษ ซึ่งแต่ละครั้งคือการผจญภัยที่น่าตื่นเต้นอย่างยิ่ง

อองรี ซาเรียร์ เสียชีวิตในปี ค.ศ. 1973
ในวัยหกสิบหกปี

แต่ชาวเวเนซุเอลา

แต่ชาวประมงพื้นบ้านแห่งอ่าวพาเรีย

แต่ปัญญาชน ทหาร

และทุกคนที่ให้โอกาสผมในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

แต่ริตา ภรรยาและเพื่อนที่ดีที่สุดของผม

สมุดแบบฝึกหัดเล่มแรก

ขจัดลงท่

ชั้นศาล

แล้ก็ฟาดลงมา ทำให้ผมตะลึงและต้องใช้เวลาถึงสิบสามปีกว่าจะลุกขึ้นยืนได้อีกครั้ง นี่ไม่ใช่การฟาดแบบธรรมดา แต่เป็นการสมคบคิดกันกระหน่ำฟาดเพื่อเล่นงานผมอย่างสาหัสที่สุด

วันนั้นคือวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 1931 พวกเขานำตัวผมออกจากห้องขังในเรือนจำกองเซียเฉอร์ที่ผมถูกจองจำอยู่ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาในเวลาแปดโมงเช้า ผมแต่งตัวอย่างประณีตตอนที่พวกเขามาถึง ใบหน้าเกลี้ยงเกลา สวมชุดสูทสีตัด เลือเช็ตสีขาว ผูกหูกระต่ายสีฟ้าตบท้าย

ผมอายุยี่สิบห้าแต่ดูเหมือนยี่สิบ ตำรวจที่มานำตัวผมต่างทั้งกับการแต่งกายอย่างผู้ดีและปฏิบัติต่อผมอย่างสุภาพ ถึงขนาดถอดกุญแจมือออกให้ด้วยพวกเราทั้งหก – ผู้คุมห้าและผมนั่งรอบอยู่บนม้านั่งสองตัวในห้องโถง ด้านนอกห้องฟ้าทึมเทา ประตูที่อยู่ตรงข้ามน่าจะเปิดออกสู่ห้องพิพากษา เพราะอาคารแห่งนี้คือศาลสถิตยุติธรรมแห่งแซน

ในอีกไม่กี่อึดใจผมจะถูกฟ้องดำเนินคดีข้อหาฆ่าคนโดยตั้งใจ เมอซิเออร์ เรมง อุแบ ทนายที่ปรึกษาประจำตัวเดินเข้ามาหาผมและบอกว่า “ไม่มีหลักฐานมัดตัว ผมเชื่อเต็มทีว่าศาลจะยกฟ้องเรา” คำว่า “เรา” ทำให้ผมยิ้มออกมา คนที่ได้ยินทุกคนคงคิดว่าคุณอุแบจะขึ้นไปยืนในคอกจำเลยกับผม และถ้าศาลตัดสินว่ามีความผิด เขาจะต้องติดคุกด้วยเช่นกัน

เจ้าพนักงานคนหนึ่งเปิดประตูออกและบอกให้เราเข้าไปได้ ผมเดินผ่านประตูบานคู่ มีพลตำรวจสี่คนล้อมรอบ และนายสิบอีกคนเดินประกบเคียงข้างเข้าสู่ห้องพิพากษาโอ้อากว้างขวาง ห้องที่พวกเขาลงส้นผมนี้ตกแต่งด้วยสีแดง... แดงเกือบไปทั้งห้อง ไม่ว่าพรมปูพื้น ม่านที่หน้าต่างบานใหญ่ แม้แต่ครุยผู้พิพากษาซึ่งกำลังจะตัดสินผมในอีกสองสามนาทีข้างหน้า

“สุภาพบุรุษ คณะผู้พิพากษา!”

ชายหกคนเดินเรียงเดี่ยวออกจากประตูทางขวา ประธานคณะผู้พิพากษา และคณะห้าคนสวมหมวกประจำตำแหน่ง ประธานนั่งลงบนเก้าอี้ตัวกลาง คนอื่นๆ นั่งลงบนเก้าอี้ซ้าย-ขวาของเขา ทั้งห้องเงียบกริบ ทุกคนรวมทั้งผมด้วยยืนขึ้น หลังจากที่คุณพิพากษานั่งลงแล้วทุกคนจึงนั่งลง

ประธานคณะผู้พิพากษาซึ่งเป็นชายหน้าอวบอูม แก้มแดง ดวงตาเย็นชา มองตรงมาที่ผมโดยไม่แสดงความรู้สึกใดๆ ชื่อของเขาคือเบอแวง เมื่อการพิพากษาเริ่มขึ้น เขาได้ไต่สวนอย่างยุติธรรม และแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าในฐานะนักกฎหมายมืออาชีพ เขาไม่แน่ใจว่าพยานหรือตำรวจให้การตรงไปตรงมานัก และไม่ เขาไม่ใช่ผู้ตัดสินลงแฉ่ผม แต่เป็นเพียงผู้ถ่ายทอดคำตัดสินเท่านั้น

อัยการคือนักกฎหมายชื่อพราเดล ซึ่งเป็นที่เกรงกลัวของทนายทุกคน และมีชื่อเสียงอันเลวร้ายว่าเป็นผู้ที่ส่งเหยื่อไปสู่ตะแลงแกงหรือส่งนักโทษเข้าสู่เรือนจำทั้งในและนอกประเทศฝรั่งเศสมากที่สุด

พราเดลยืนหยัดในการแก้แค้นให้กับสังคม เขาเป็นอัยการที่ไร้ความเป็นมนุษย์ โดยเชื่อว่าเขาคือตัวแทนของกฎหมายอันเป็นตาซึ่งแห่งความยุติธรรม และใช้มันโดยทำทุกอย่างเท่าที่ทำได้เพื่อให้ตาซึ่งนั้นเอียงมาทางเขา เขาหลบตาที่เหมือนอีแร้งมองเขม็งลงมาที่ผม แทนที่ยืนอยู่และความสูงถึงหกฟุตทำให้เขายืนตระหง่านอยู่เหนือผม เขาไม่ได้ถอดเสื้อครุยสีแดงออก แต่ถอดหมวกกลมที่สวมอยู่วางลงบนโต๊ะข้างหน้า แล้วโน้มตัวลง โดยเอาสองมือที่ใหญ่ขนาดขามหมูแฮมยันโต๊ะไว้ แหวนทองที่สวมอยู่บอกว่าเขาแต่งงานแล้ว ที่นิ้วก็อวยสวมแหวนวาววับทำจากตะปูตอกเกือกม้า

เขาเอนตัวลงมาที่ผมเป็นการข่มขู่ ทำทางนั้นเหมือนจะพูดว่า “ถ้าคิดว่าจะรอดละก็ แกคิดผิดแล้ว ไอ้ไอ้ก่อน มือฉันอาจไม่มีกรงเล็บ แต่ใจฉันมี และฉันจะฉีกแกเป็นชิ้นๆ การที่ทนายทุกคนเกรงกลัวฉัน ที่ผู้พิพากษามองฉันด้วยความชื่นชมว่าเป็นอัยการที่แสนอันตราย ก็เพราะว่าฉันไม่เคยปล่อยให้เหยื่อเล็ดลอดไปได้ ไม่ว่าแกจะผิดหรือไม่ ไม่ใช่การของฉัน ฉันอยู่ตรงนี้ก็เพื่อใช้ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีในการเอาผิดแก...ไม่ว่าชีวิตหลักลอยไร้แก่นสารของแกในมฆมาร์ตอันเป็นที่รู้กันทั่ว หลักฐานที่ตำรวจสร้างขึ้น หรือแถลงการณ์ของตำรวจเอง สิ่งที่คุณจะทำคือเอาขยะเหม็นฉ่กองโตที่เจ้าหน้าที่สืบสวนชุดคู้ยขึ้นมา ทำให้แกน่าสะอิดสะเอียนจนคณะลูกขุนเห็นพ้องว่าแกควรหายลับไปจากชุมชนของเรา”

นี่ผมฝันไปเองหรือว่าผมได้ยินเขาพูดจริง ๆ – แต่เอาเถอะ จะจริงหรือฝันก็ตาม ใ้ผมมนุษย์กับคนผู้นี้ทำให้ผมกลัวจนตัวสั่น “จำเลยเอ๋ย หุบปากเสียเถอะ อย่าพยายามปกป้องตัวเองเลย ฉันจะส่งแกลงท่อหายลับไปจากสังคมเอง ฉันเชื่อว่า แกคงไม่หวังอะไรกับพวกลูกขุนหรอกนะ ไม่ต้องหลอกตัวเองหรอก ไ้ยัง สิบสองคนที่นั่งกันหน้าสลอนตรงข้ามแกนั้นรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับชีวิต ดูแต่ละคนลีลาสีตาสลิสิบสองคนที่ถูกเรียกตัวจากบ้านนอกคอกนา เห็นมัย...คนขายของชำ ข้าราชการบำนาญ พ่อค้าเร่ พุดกับพวกนี้ไปก็เสียเวลาเปล่า แกคงไม่หวังหรอกนะ ว่าพวกนี้จะเข้าใจวิถีชีวิตของแกในมงมาร์ตหรือการเป็นหนุ่มวัยยี่สิบห้า นั้น เป็นอย่างไร ไ้ยัง พวกนี้รู้แต่ว่าปีกาลกับปลาชบลิ้ง – ย่านกลางคืนของปารีส อันเต็มไปด้วยไนต์คลับและโสเภณีคือศัตรูของสังคม ไม่ผิดอะไรกับบรรกกับ นกกลางคืนนั้นแหละ การได้เป็นลูกขุนในศาลสถิตยุติธรรมแห่งแซนเปินสุดยอดเยี่ยม ความภูมิใจของพวกมันแล้ว ฉันจะบอกแกอีกอย่างนะว่า คนพวกนี้เกลียด การเป็นชนชั้นกลางที่ต่ำต้อยน่าเบื่อหน่ายของตัวเองเข้าไส้ แต่แค้นโผล่หัวมาที่นี้ หนุ่มพ้อ หล่อเพี้ยว แกคงไม่กล้าคิดหรอกนะว่าฉันจะไม่ทำให้แกดูเหมือน จิ๊กโก๋หนุ่ม ดอนฮวนแห่งมงมาร์ตในสายตาพวกมัน เพียงแค่นี้แกก็ตายเหงแก่ แกแต่งตัวดีไปนะ ทำไมไม่ใส่อะไรที่ทำให้แกดูน่าสงสารสักหน่อย แกพลาดไป อย่างแรงเลย เห็นหรือเปล่าว่าไ้บ้านนอกพวกนี้มองสูญนายด้วยความอิจฉา ตาร้อนขนาดไหน พวกมันซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากราวแขวนกันทั้งนั้น ไม่มีใคร ฝันว่าจะได้ใส่สูทสั่งตัดพิเศษขนาดพอดีเป๊ะในชีวิตกันหรอก”

สิบโมงแล้ว ทุกคนพร้อมสำหรับการไต่สวนที่จะเริ่มขึ้น คณะผู้พิพากษา หกคนนั่งอยู่ข้างหน้าผม หนึ่งในนั้นคืออัยการที่ดุดันและกระหึ้นกระหือที่จะใช้ สติปัญญาและอำนาจเผด็จการในการทำให้ลูกขุนผู้อ่อนต่อโลกทั้งสิบสองเชื่อว่า หนึ่ง ผมผิดจริง และสอง ผมสมควรได้รับการลงโทษด้วยการส่งไปยังค่าย แรงงานหรือบ้นคอคด้วยกิโยติน

ผมกำลังจะถูกตัดสินกรณีฆ่าแมงดาซึ่งเป็นสายให้ตำรวจในโลกใต้ดิน ของมงมาร์ต แม้จะไม่มีหลักฐาน แต่ตำรวจสองคน (ซึ่งได้รับความดีความชอบ ทุกครั้งที่จับอาชญากรได้) จะสาบานและให้การว่าผมผิดจริง เมื่อรู้ตัวว่าไม่มี หลักฐาน พวกเขายืนยันว่าพวกเขามี “ข้อมูลลับ” ที่ชี้ว่าผมทำผิดอย่างไม่มีข้อสงสัย พยานหลักฐานที่แข็งที่สุดที่อัยการมี คือชายคนหนึ่งที่คุณย์บัญชาการใหญ่ของ พวกเขาคะเตรียมมาอย่างดี เครื่องบันทึกเสียงในร่างมนุษย์นี้มีชื่อว่าไปแลน

ณ จุดหนึ่งหลังจากที่ผมปฏิเสธครั้งแล้วครั้งเล่าว่าผมไม่รู้จักเขา ประธานคณะผู้พิพากษาได้ถามผมด้วยความยุติธรรมว่า “เป็นอันว่าเธอบอกว่าพยานผู้นี้โกหก ว่าแต่ทำไมเขาจึงต้องโกหกด้วยล่ะ”

“ศาลที่เคาเพ นับตั้งแต่ที่ถูกจับผมนอนไม่หลับเลย ทว่าไม่ใช่เพราะผมเสียใจที่ฆ่าโรลอง เลอ เปอติ เพราะผมไม่ได้ทำ แต่เพราะผมได้แต่นอนคิดวนเวียนไปมาว่าอะไรคือแรงกระตุ้นที่ทำให้พยานผู้นี้ต้องการทำลายผมและพยายามหาหลักฐานใหม่มาสสนับสนุนทุกครั้งหลักฐานเดิมอ่อนลง ในที่สุดผมก็สรุปได้ว่าเขาจะถูกตำรวจจับเพราะได้ทำผิดอะไรร้ายแรงบางอย่าง และมีการตกลงกันว่า ‘เราจะลืมเรื่องทั้งหมดถ้านายเป็นพยานเท็จในคดีของปาปิญอง’ ”

ตอนนั้นผมไม่คิดเลยว่าสิ่งที่พูดออกไปนั้นจะใกล้เคียงความจริงมาก ทว่าหลังจากนั้นสองสามปี เจ้าโปแลนซึ่งถูกนำตัวมายังศาลในฐานะสุจริตชนผู้ไม่เคยมีชื่อในแฟ้มอาชญากรรม ได้ถูกจับและตัดสินว่ามีความผิดฐานค้ายาเสพติดโคเคน

เมอซิเออร์อูแบได้พยายามปกป้องผม แต่เขาเป็นมวดยคนละรุ่นกับไอ้อัยการนั้น เมอซิเออร์อูแบเฟรเป็นพยานคนเดียวที่ทำให้ไอ้พราเดลล้มลุกคลุกคลานได้อยู่ประเดี๋ยวหนึ่งด้วยความโกรธ แต่เพียงไม่นานมันก็ลุกขึ้นได้อีกครั้ง ยิ่งกว่านั้นมันยังยกยอปอปั้นคณะลูกขุน ทำให้ตาสีตาสาวพวกนั้นรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมราวกับเป็นเพื่อนร่วมอาชีพตัวพองด้วยความภาคภูมิใจ

เมื่อถึงเวลาห้าทุ่ม หมากกรุกกระดานนี้ก็จบลง ทนายของผมถูกรุกฆาตและผมซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ถูกตัดสินว่ามีความผิด

สังคมฝรั่งเศสในร่างของอัยการพราเดลได้خذชดชวยหนุ่มวัยยี่สิบห้าออกไปด้วยการจำคุกตลอดชีวิต โดยไม่มีการลดโทษ ต้องขอขอบพระคุณอย่างสูง! เบอแวง ประธานคณะผู้พิพากษาคือผู้เสิร์ฟอาหารจานโตนี้ให้กับผมด้วยมือตัวเองทีเดียว

“นักโทษ ยืนขึ้น” เขาพูดเสียงราบเรียบ

ผมลุกขึ้นยืน ทั้งห้องเงียบกริบ ทุกคนกลืนหายใจ หัวใจผมเต้นเร็วขึ้นเล็กน้อย ลูกขุนบางคนมองมาที่ผม บางคนนั่งก้มหน้าเหมือนละลายใจ

“นักโทษ เนื่องจากคณะลูกขุนลงความเห็นว่าคุณมีความผิดในทุกข้อที่ถาม ยกเว้นการวางแผนล่องหน้า ศาลจึงขอตัดสินลงโทษจำคุกในค่ายแรงงานหนักตลอดชีวิต เธอมีอะไรจะพูดหรือไม่”

ผมยืนนิ่ง ไม่แสดงท่าทีว่าจะทงสะท้าน มีเพียงมือที่จับราวกันคอกอยู่

เท่านั้นที่บีบแรงขึ้นเล็กน้อย “มีขอรับ สิ่งที่ผมอยากพูดคือ ผมบริสุทธิ์ และเป็น
เหยื่อการใส่ร้ายป้ายสีของตำรวจ” เสียงพึมพำดังขึ้นจากด้านหลังผู้พิพากษา
ซึ่งเหล่าสตรีแต่งตัวทันสมัยนั่งอยู่ในฐานะผู้ชมกิตติมศักดิ์ และผมพูดเสียงเรียบ
กับพวกหล่อนว่า “หุบปากเสียเถอะ นั่งพวกผู้ดีตื่นแดงที่มาที่นี่เพื่อหาเรื่องต้นตอ
ไปวันๆ ละครตลกจบแล้ว คดีฆาตกรรมนี้ได้รับการตัดสินแล้วโดยตำรวจ
แสนฉลาดกับระบบยุติธรรมของพวกคุณ พวกคุณได้สิ่งที่ต้องการแล้ว”

“ผู้คุม” ประธานคณะผู้พิพากษากล่าว “นำนักโทษไปได้”

ก่อนจะหายลับไป ผมได้ยินเสียงหนึ่งตะโกนขึ้น “ที่รัก ไม่ต้องกังวลนะ
ไวฉันจะไปหาเธอที่นั่น” เนเน่ต์แสนสวยและกล้าหาญของผมส่งความรักของเธอ
มาให้ผมเต็มเสียง ภายในศาล เหล่าสหายในโลกใต้ดินของผมพากันปรบมือ
พวกเขารู้ดีว่าเรื่องนี้เป็นอย่างไรกันแน่ และนี่คือวิธีบอกให้ผมรู้ว่าพวกเขาภูมิใจ
ในตัวผม ที่ผมไม่แพรงพรายอะไรออกไปหรือกล่าวโทษใคร

ทันทีที่กลับเข้าไปในห้องเล็กที่เรานั่งรอกันก่อนการพิจารณาคดีจะเริ่ม
ตำรวจก็จัดการใส่กุญแจมือผม คนหนึ่งเอาโซ่สั้นๆ คล้องข้อมือขวาของผมกับ
มือซ้ายของเขาโดยไม่พูดพร่ำทำเพลง ผมขบู่หรือสูบ จ้าที่มั่วด้วยกันส่งมวนหนึ่ง
ให้และจุดไฟ ทุกครั้งที่ผมดิงขบู่หรือออกหรือใส่กลับเข้าปาก จำต้องยกมือขึ้น
หรือลงตาม

ผมยืนอยู่ตรงนั้นจนกระทั่งขบู่หรือหมดไปสามส่วนสี่ ทุกคนนั่งเงียบจนผม
ต้องเป็นฝ่ายหันไปที่จำและบอกว่า “ไปกันเถอะ”

ผมและตำรวจราวสิบคนที่ล้อมรอบเดินลงบันไดสู่ลานด้านในของอาคารศาล
ซึ่งมีรถบรรทุกสีดำของเรือนจำจอดรออยู่ มันไม่ใช่รถแบบที่แบ่งออกเป็นตอน
พวกเราสิบคนนั่งเรียงรายกันบนม้ายาว

“กงเซียเหมอริ” จำบอกกับคนขับ

กงเซี่ยเนอริ

เมื่อถึงพระราชวังแห่งสุดท้ายของพระนางมารี อังตัวแนตต์ ตำรวจได้ส่งมอบผมให้แก่หัวหน้าพัศดีซึ่งเซ็นชื่อลงในใบรับมอบ ทุกอย่างทำกันอย่างเงียบๆโดยไม่จำเป็นต้องพูด ก่อนไป จำที่นำผมมาส่งเดินเข้ามากุมสองมือผมที่ใส่กุญแจมืออยู่ คิดไม่ถึงเลยพับฝ่า!

หัวหน้าพัศดีถามผมว่า “ได้อะไรมาล่ะ”

“ตลอดชีวิต”

“เป็นไปได้!” เขาอุทานและหันไปทางพวกตำรวจ แล้วก็รู้ว่าผมพูดจริง พศดีวัยห้าสิบซึ่งเห็นอะไรต่อมิอะไรมากมายเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น และมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีพอที่จะหันมาพูดกับผมว่า “บ้าไปแล้ว ไอ้พวกสารเลว!”

เขาถอดกุญแจมือออกจากมือผมอย่างระมัดระวัง และมีเมตตาทพที่จะเดินไปส่งผมในห้องขังบนววมซึ่งปกติมีไว้สำหรับพวกต้องโทษประหาร นักโทษวิกลจริต นักโทษอันตราย และพวกที่จะถูกส่งไปยังค่ายแรงงานโดยเฉพาะ

“สู้ๆ นะ ปาปิญอง” เขาบอก แล้วปิดประตู “เดี๋ยวจะย้ายข้าวของและอาหารของนายจากห้องเดิมมาให้”

“ขอบคุณมากหัวหน้า ใจผมสู้อยู่แล้ว คุณแรงงานนั้นไม่มีวันชนะผมหรอก”

หลังจากนั้นไม่กี่นาทีก็มีเสียงครีตคราดดังขึ้นที่หน้าประตู “อะไรนะ” ผมถามออกไป

“เปล่า ไม่มีอะไร แค่อ่านป้ายมาติดเท่านั้น” เสียงด้านนอกตอบ

“ทำไม ป้ายเขียนว่าอะไร”

“จำคุณตลอดชีวิต ฝ่าระวังอย่างใกล้ชิด”

บ้าไปแล้ว ผมคิด พวกมันนึกว่าอิฐหนึ่งตันที่เพิ่งหล่นใส่หัวผม จะทำให้ผมถอดใจถึงขนาดฆ่าตัวตายเลยหรือไง โทษนะ กูเป็นคนสู้ เป็นคนกล้าหาญ และจะกล้าหาญตลอดไป กูจะสู้กับทุกคน กับทุกสิ่งทุกอย่าง และจะเริ่มพรุ่งนี้เลย

ขณะนั่งดื่มกาแฟในเช้าวันรุ่งขึ้นผมนั่งคิดว่าควรจะอุทธรณ์หรือไม่ แต่เพื่ออะไรละ คิดว่าอาจจะโชคดีขึ้นกับอีกศาลชั้นนี้ แล้วต้องเสียเวลาอีกแค่ไหน... หนึ่งปี หรือสิบแปดเดือน และเพื่ออะไร...ติดคุกยี่สิบปีแทนที่จะตลอดชีวิตทั้งหรือ

เนื่องจากผมตัดสินใจแน่วแน่แล้วว่า จะหนี เรื่องที่ว่า จะติดคุกก็ปีจิงไร้ความหมาย จำได้นักโทษคนหนึ่งเคยถามศาลว่า “ได้ทำขอรับ ติดคุกแรงงานตลอดชีวิตในฝรั่งเศสนี้มันก็ปีริขอรับ”

ผมเดินย่ำเท้าไปมาในห้องขัง ก่อนหน้านั้นผมได้ส่งโทรเลขไปปลอบใจภรรยา และอีกฉบับไปถึงพี่สาวที่ได้พยายามอย่างที่สุดในการปกป้องน้องชายคนนี้ อย่างโดดเดี่ยว ทุกอย่างจบแล้ว ม่านปิดลงแล้ว ครอบครัวของผมคงทุกข์มากกว่าผม สงสารแต่พ่อที่บ้านนอกที่ต้องแบกทางเขนหนักอึ้งนี้

ผมหยุดหายใจทันใด เฮ้ย แต่ฉันบริสุทธิ์นะ! ไซลี ผมบริสุทธิ์ แต่บริสุทธิ์กับใคร บริสุทธิ์ในสายตาใครละ นายกล้าเที่ยวบอกใครต่อใครมัยละว่า นายบริสุทธิ์ คนจะได้หัวเราะใส่หน้าปะไร ใครๆ คงขำกันตายท่า ถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิตฐานฆ่าแมงดา แล้วมีหน้ามาบอกว่าคนอื่นเป็นคนทำ ตลกเกินไปละ หุบปากไว้นะดีแล้ว

ตลอดเวลาที่นั่งรอการไต่สวนทั้งที่ช่องเตและที่กงเซียเฉเมอร์ ผมไม่เคยคิดเลยว่าจะถูกลงโทษแบบนี้...ไม่เคยคิดจริงจังเลยว่าการ “ถูกกวาดลงท่อ” นั้นเป็นอย่างไร

เอาเถอะ สิ่งแรกที่ต้องทำตอนนี้คือผูกมิตรกับเพื่อนนักโทษที่ได้รับการตัดสินแล้ว ซึ่งอาจจะจะเป็นเพื่อนแหกคุกไปด้วยกันได้ แล้วผมก็เลือกเดอกา นักโทษจากมาร์เซย์ ผมเคยเจอเขาที่ห้องตัดผมซึ่งเขาจะไปโกนหัวคนทุกวัน ดังนั้นผมจึงขอผู้คุมว่าผมอยากไปตัดผม แน่นอน เมื่อไปถึงก็เห็นเขาอยู่ที่นั่น เขายืนหันหน้าเข้าหากำแพง และขยับตัวให้คนข้างหลังแซงขึ้นไปก่อนจะได้อยู่นอกห้องขังได้นานขึ้น ผมเดินเข้าไปปลักคนที่ยืนข้างเขาออก และกระซิบทักทายเขา “เป็นไงมั่ง”

“โอเค สิบห้าปี นายละ ได้ยินว่าเต็มเหนี่ยวเลยรี”

“ใช่ ตลอดชีวิต”

“จะอุทธรณ์หรือเปล่า”

“ไม่ ฉันจะกิน จะออกกำลังกายให้แข็งแรง กล้ามเนื้อเป็นสิ่งสำคัญมาก

ว่าแต่นายมีเงินมั๊ย”

“มี เงินปอนด์ราวหมื่นฟรังก์ นายล่ะ”

“ไม่มีเลย”

“ฉันจะบอกให้ละ รีบไปหามาซะ อุแบเป็นทนายนายใช่ไหม หมอนี่เป็นคนซื่อ มันไม่กล้าเอามาให้นายหรอก เอาเงินให้เมียนายเอาเงินใส่ไว้ในที่ซ่อนเงิน ไปที่ดังเตส์ แล้วบอกว่าฝากให้คนชื่อโดมินิค เลอ ริเชอ รับรองว่าถึงมือนายแน่”

“จึ๊ๆ ไอ้ผู้คุมมออยู่”

“ไ้ เวลาพักนินทากันสินะ” ผู้คุมนั้นเปรย

“ไม่มีอะไรหรอกครับ” เดอกาพูด “เขาแค่บ่นกับผมว่าไม่ค่อยสบาย”

“เป็นอะไรละ จูมาจากศาลังนี่ลี” ผู้คุมหัวเราะชอบใจ

โอเค นี่แหละชีวิต ก็ผมถูกขจัดลงท่อ...ที่ที่เห็นคนหนุ่มวัยยี่สิบห้าต้องอยู่ในคุกตลอดชีวิตที่เหลือเป็นเรื่องตลกขนาดที่ทำให้หัวเราะท้องคัดท้องแข็ง

ในที่สุดผมก็ได้ที่ซ่อนเงิน ซึ่งเป็นแท่งอะลูมิเนียมมันวาวเหมือนถาดออกมาได้ ตรงกลาง ท่อนหนึ่งเป็นตัวผู้ อีกท่อนเป็นตัวเมีย ข้างในมีธนบัตรใหม่เอี่ยมห้าพันหกร้อยฟรังก์ ผมยกขึ้นจูบเมื่อรับมันมา ใช่แล้ว ผมจูบไอ้ที่ซ่อนเงินขนาดเท่านิ้วโป้งยาวสามนิ้วครึ่งนั้นก่อนจะยัดมันเข้าไปในรูทวารลึกเข้าไปถึงลำไส้ นี่คือที่ซ่อนที่ปลอดภัย ต่อให้ถูกจับแก้ผ้า ถ่างขา สิ่งให้อหรือกั้มตัวลงจนสุดก็ไม่มีทางเจอ เพราะมันอยู่ลึกเข้าไปถึงลำไส้ใหญ่ เป็นส่วนหนึ่งในตัวผม เจ้านี่คือชีวิต อิสรภาพ และวิธีแก้แค้นของผม ผมตั้งใจแน่วแน่แล้วว่าแก้แค้นความจริงแล้วมันเป็นสิ่งเดียวที่วนเวียนอยู่ในความคิดผมตอนนี้

ข้างนอกมืดแล้ว ผมอยู่คนเดียวในห้องขัง ไฟที่เพดานสว่างจ้าเพื่อผู้คุมจะได้มองผ่านรูเล็ก ๆ ที่ประตูเข้ามาดูผมได้ มันแยงตาจนผมรู้สึกปวด ต้องเอาผ้าเช็ดหน้าปิดไว้ขณะที่นอนอยู่บนฟูกบนเตียงเหล็ก ไม่มีหมอน ภาพการไต่สวนอันเลวร้ายวนเวียนอยู่ในหัว

เอาละ ตอนนี้อาจจะน่าเบื่อสักหน่อย แต่ผมต้องเล่าเพื่อคุณจะได้เข้าใจเรื่องราวที่ค่อนข้างยาวนี้ และเพื่ออธิบายว่าอะไรที่ทำให้ผมต่อสู้อย่างไม่ลดละ ผมจะต้องเล่าทุกอย่างที่ผุดขึ้นมาในความคิดของผมในตอนนั้น...ทุกภาพในหัวผมในวันแรกๆ ที่ผมถูกฝังทั้งเป็น

ผมจะทำอะไรถ้าหนีออกไปได้...ตั้งแต่ได้ที่ซ่อนเงินมาผมไม่เคยสงสัยแม้แต่วินาทีเดียวว่าผมจะแหกคุก ถ้าสำเร็จ สิ่งแรกที่จะทำคือตรงเข้าปารีส คนแรกที่ผมจะฆ่าคือไอ้โบลัน...ไอ้พยานเท็จ จากนั้นก็ไ้ตำรวจสองคนที่เป็นเจ้าของคดีแต่เท่านั้นยังไม่พอ ผมจะฆ่าพวกมันให้หมดทั้งกรมเลย หรืออย่างน้อยก็มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เฮ้ย...ผมได้ความคิดแล้ว ทันทีที่ออกจากที่นี่ได้ ผมจะเข้าปารีส เอาระเบิดยัดใส่หีบให้มากเท่าที่จะมากได้ อาจจะสิบ ยี่สิบ หรือสี่สิบปอนด์ ไม่นั่นใจเหมือนกันว่ามันใส่ได้เท่าไร จากนั้นก็คิดหาทางที่จะฆ่าคนให้ได้มากที่สุด

ระเบิดไดนาไมต์ดีไหมนะ ไมสิ เซดโดต์ดีกว่า ว่าแต่ทำไมไม่เอาไนโตรกลีเซอรินเลยละ โอเค ว่าจะขอคำแนะนำจากพวกข้างในที่น่าจะรู้ดีกว่าผม ยังไงแน่ใจได้เลยว่าผมจัดให้เต็มที่แน่

ผมยังคงหลับตาซึ่งมีผ้าเช็ดหน้าปิดสนิทอยู่ แต่ผมเห็นหีบใบนั้นอย่างชัดเจน หน้าตาของมันดูไม่มีพิษสง แต่ข้างในยัดระเบิดเต็มเอี้ยด นาฬิกาปลุกถูกตั้งเวลาระเบิดไว้เรียบร้อยแล้ว ผมต้องดูให้แน่ใจว่ามันจะระเบิดตอนสิบโมงเช้าในห้องประชุม สำนักงานกองปราบปรามอาชญากรรม ชั้นหนึ่ง อาคารเลขที่ 36 เค เด ออฟเฟอร์ ตอนนั้นน่าจะมีตำรวจอย่างน้อยร้อยห้าสิบคนเข้าฟังรายงานและรับคำสั่ง ว่าแต่ต้องขึ้นบันไดกี่ชั้นนะ ต้องรู้ให้แน่ด้วย

แล้วก็ต้องรู้ให้แน่ชัดด้วยว่าจากถนนไปยังห้องประชุมต้องใช้เวลาเท่าไร อันนี้ต้องรู้ละเอียดถึงระดับวินาทีเลยทีเดียว ว่าแต่ใครจะยกเข้าไปละ เอาละเรื่องนี้ต้องใช้อุบายสักหน่อย ผมจะขึ้นแท็กซี่ไปที่หน้าอาคาร แล้วทำเสียงเข้มสั่งยามสองตัวที่ยืนเฝ้าหน้าอาคารว่า “ช่วยยกหีบนี้ขึ้นไปในห้องประชุม แล้วบอกผู้การคุมประพฤติว่าสารวัตรดูบัวส์ส่งมา เดี่ยวฉันจะตามขึ้นไป”

ว่าแต่พวกมันจะเชื่อหรือเปล่าละสิ ถ้ามันเกิดฉลาดผิดกับคนอื่น ๆ ขึ้นมาคงจบเห่ ต้องหาแผนอื่น ยังไงก็ต้องมีวิธีอยู่แล้ว ผมเค้นสมองพยายามคิดเล็ก ๆ แล้วผมไม่สงสัยเลยว่าจะต้องหาวิธีที่แน่นอนร้อยเปอร์เซ็นต์ได้

ผมลุกขึ้นไปเติมน้ำหลังจากนั่งคิดนอนคิดจนปวดหัว แล้วกลับมาอนที่เตียงโดยไม่มีผ้าปิดตา เวลาผ่านไปช้าๆ โอ พระเจ้า ไอ้แสงห่านั่น! ผมเอาผ้าชุบน้ำวางลงบนตาอีกครั้ง น้ำเย็นเฉียบทำให้รู้สึกดี ผ้าที่อุ้มน้ำทำให้มันหนักและปิดตาได้สนิทขึ้น ตั้งแต่นี้ไปผมต้องทำแบบนี้

ตลอดเวลาอันยาวนานในห้องขัง ผมนั่งคิดนอนคิดถึงแผนการแก้แค้น จนภาพปรากฏอย่างชัดเจนราวกับผมกำลังลงมือทำอยู่ ตลอดคืนวันเหล่านั้น

ผมท่องไปทั่วปารีสเหมือนกับว่าหนีออกไปได้แล้ว ผมตั้งใจแน่วแน่ว่าผมจะหนี และหวนกลับไปปารีสอีกครั้ง จากนั้นสิ่งแรกที่จะทำคือ คิดบัญชีกับไอ้โปแลนตามด้วยไอ้พวกตำรวจ ว่าแต่ไอ้พวกลูกขุนล่ะ ควรจะปล่อยให้มันอยู่อย่างสงบสุขนี้หรือ ไอ้พวกบ้านนอกนั้นคงกระหยิ่มยิ้มย่องกลับบ้านด้วยความภูมิใจที่ได้ทำหน้าที่สำคัญ คงเที่ยวคุยโม้คุยโตอวดโอ้กับเพื่อนบ้านและนั่งเมียเชื่องๆ ที่คอยรับใช้พวกมันงๆ ไม่หยุดปากเลย

โอเค จะจัดการกับไอ้พวกบ้านนอกนี้ยังได้ จะไม่ทำอะไรพวกมันเลยหรื ไอ้ควายพวกนี้ไม่ได้มีคุณสมบัติใดๆ จะมาตัดสินลงโทษใครทั้งนั้น ไอ้คนที่เคยเป็นตำรวจหรือคนเก็บภาษีมาก่อน ก็คงทำตัวเหมือนตำรวจหรือคนเก็บภาษี ไอ้คนที่เคยเป็นคนสงนมน ก็คงทำตัวเหมือนคนสงนมที่มๆ อัยการนั้นว่ายังไง พวกมันก็ว่าตามนั้นแหละ และไอ้สารเลวนั้นก็ต้อนไอ้พวกบ้านนอกพวกนี้มาเป็นพวกได้ไม่ยากเสียด้วย เพราะฉะนั้นไม่ใช่ความผิดของพวกมันเสียทีเดียว เอาเป็นว่าปล่อยพวกมันไปแล้วกัน

ขณะที่เขียนอยู่นี้ ภาพที่ผุดขึ้นในหัวอย่างชัดเจนเมื่อนานนมมาแล้วในห้องซังได้ปรากฏขึ้นมาหลอกหลอนผมอีกครั้ง จำได้ว่าความเจ็บและความโดดเดี่ยว กระตุ้นจินตนาการของคนหนุ่มที่ถูกขังอยู่ในห้องซังแคบๆ คนเดียวจนกลายเป็นความบ้าคลั่งได้ขนาดไหน มันชัดและจริงจังจนทำให้คนคนหนึ่งแตกออกเป็นสองภาค ภาคหนึ่งนั้นติดปีกบินออกไปเดินเที่ยวท่องทุกหัวระแหงตามแต่ใจพาไป...ที่บ้านในชนบท พ่อ แม่ ครอบครัว วัยเด็ก...ทุกบททุกตอนของชีวิตที่ผ่านมา ยิ่งกว่านั้นก็คือ ภาพทั้งหลายที่เห็นเมื่อลืมหืมตาฝันปรากฏชัดเจนจนเขาคิดว่าเขามีชีวิตอยู่ในความฝันพวกนั้นจริง ๆ

สามสิบหกปีล่วงไปแล้ว แต่ผมยังถ่ายทอดทุกสิ่งทุกอย่างที่ผุดขึ้นในหัวผมตอนนั้นได้โดยไม่ต้องใช้ความพยายามแม้แต่น้อยนิด

ไม่ ผมไม่ควรทำอะไรลูกขุนพวกนั้น ปากกาของผมขยับไปอย่างรวดเร็ว แต่ยังไงผมก็ไม่ปล่อยให้อัยการนั้นลอยนวลแน่ ผมมีวิธีจัดการมันอย่างถึงก้น ชนิดโขกออกมาจาก *ทำนเคานต์แห่งมองเตคริสโต* ของอเล็กซานเดอร์ ดูมาส์ ที่ไอ้ตัวร้ายถูกผลักเข้าไปในห้องใต้ดินและปล่อยให้อดตายเลยทีเดียว

ไอ้อัยการในเสื้อครุยสีแดงนั้นสมควรอย่างยิ่งกับการตายอย่างทรมาณ มันจะต้องเป็นคนต่อไปหลังจากจัดการกับไอ้โปแลนกับพวกตำรวจแล้ว ฉะนั้นหุ่เวลาทั้งหมดจัดการกับไอ้หมอนี้ จะไปเช่าคุกหาสน์ที่มีห้องใต้ดินลึก มี

กำแพงหนา ประตูแข็งแรง ถ้าประตูที่มีอยู่ยังไม่หนาพอ ฉันจะเสริมด้วยฟูกหลาย ๆ ชั้นไม่ให้เสียงเล็ดลอดออกไป พอจัดการเรื่องสถานที่เสร็จ ฉันก็จะติดตามการเคลื่อนไหวของมัน แล้วลักพาตัวมันมา กำแพงติดห่วงไว้พร้อมแล้ว ฉะนั้นพอมันถึงฉันก็จะล่ามมันไว้ทันที แล้วเราก็จะเริ่มสนุกกัน

มันยืนอยู่ตรงหน้าผมแล้ว ผมเห็นมันได้อย่างชัดเจนภายใต้ดวงตาที่ปิดอยู่ใช่แล้ว ผมจะมองมันอย่างที่ผมมองผมในศาล ภาพนั้นโดดเด่นชัดเจนจนผมสัมผัสถึงลมหายใจของมันที่รดลงบนหน้า ผมอยู่ใกล้มันมาก หน้าต่อหน้า ใกล้จนแทบจะชนกัน ตาแรงของมันมีแววตื๋นกลัวและพรั่นจากแสงสปอตไลท์ที่ผมสาดใส่มัน เหยื่อไหลเป็นทางจากใบหน้าบวมฉึ่งแดงก่ำ ผมได้ยินเสียงตัวเองถามออกไป และคอยฟังคำตอบของมัน ผมสัมผัสได้ถึงประสบการณ์นั้นอย่างชัดเจน

“จำฉันได้มั้ย ไอ้จิ้ง ปาปิญองไง ปาปิญองที่แกล้งเข้าคุกแรงงานหนักตลอดชีวิตด้วยความสะใจ แก่สุดสำหรั้งหลังขดหลังแข็งอ่านตำรากฎหมายโรมันและอะไรทำเหวพวกนั้นมาเป็นปี ๆ เพื่อจะได้ชื่อว่ามีการศึกษา อุดสำหรั้มเวลาในวัยหนุ่มร่ำเรียนภาษาละตินและกรีกเพื่อจะได้ชื่อว่างแก่เรียน – แล้วแกคิดว่าคุ้มมั้ยละ มันให้อะไรกลับมาบ้างละไอ้จิ้ง เพื่อที่นายจะได้เขียนกฎหมายใหม่ให้กับชุมชน เพื่อที่จะโน้มน้าวคนให้เชื่อว่าการมีความสุขเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในโลก เพื่อที่จะเทศนาปาวประกาศศาสนา หรือเพื่อที่จะใช้อิทธิพลหรือการศึกษาที่สูงกว่าของนายโน้มน้าวให้คนเป็นคนดีหรือน้อยกั้หยุดทำชั่ววันหรือบอกฉันหน่อยสิว่า แกใช้ความรู้ของแกดึงคนขึ้นจากน้ำหรือจับคนถ่วงน้ำ

ไม่เลย แกไม่เคยช่วยใครแม้แต่คนเดียว แรงกระตุ้นเดียวของแกคือความทะเยอทะยาน! เพื่อแกล้งจะได้ไ้เต้าสูงขึ้น ๆ เรื่อย ๆ จากตำแหน่งอันด้อยต่ำที่...อัยการที่ส่งคนไปทัศนศึกษามากที่สุด ที่ป้อนคนให้เพชรฆาตและกิโยตินได้ไม่เคยขาด นั่นไงละชื่อเสียงอันเกรียงไกรของแก ถ้าไอ้เพชรฆาตแดแบร์ลำนึกบุญคุณแกสักหน่อย มันคงส่งแซมเปญที่ดีที่สุดมาเป็นของขวัญปีใหม่ให้แกปีละทีบทุกปี เพราะมิใช่แหกรอกหรือที่ทำให้มันได้ตัดหัวคนเพิ่มตั้งห้าหกหัวในสิบสองเดือนที่ผ่านมา เอาเถอะ ตอนนี้นันได้ตัวแกมาแล้ว และได้จัดการล่ามนายติดกับกำแพงนี้ ฉันยังเห็นสีหน้ามีชัยของแกตอนที่ฟังคำพิพากษาหลังจากที่แกกล่าวสรุปคดีอยู่เลย สิบปี หรือยี่สิบปีแล้วนะ ช่างเร็วจริงเหมือนเพิ่งผ่านไปเมื่อวานเอง

ว่าแต่ทำไมต้องรออีกสิบปีหรือยี่สิบปีด้วยละ คิดให้ดีสิวะปานิ้อง นาย
ยังหนุ่มแน่นแข็งแรง และยังมีเงินสด ๆ ห้าพันหกร้อยฟรังก์ในท้องอีกต่างหาก
เอาเถอะ สองปีก็ได้ ฉันจะยอมติดคุกสักสองปี ไม่มากกว่านี้...ผมสัญญากับ
ตัวเอง

เฮ้ย! กลับมาได้แล้วป้าปึงอง นายบ๊ายไปแล้ว ไอ้ห้องแคบ ๆ ก็ความเงียบ ทำให้นายเสียสติไปแล้ว บุหรีหมดแล้ว ตัวสุดท้ายสับไปเมื่อวาน ผมลุกขึ้น และเริ่มเดินไปมา ยังไงผมก็เห็นภาพพวกนั้นได้โดยไม่ต้องหลับตาหรือเอาผ้าเช็ดหน้าปิด เอาละ ห้องขังนี้ยาวสี่หลาจากประตูถึงกำแพง เท่ากับห้าก้าวสั้น ๆ ผมเริ่มเดิน มือไพล่หลัง แล้วเริ่มพูดอีกครั้ง “โอเค อย่างที่บอก ฉันเห็นสีหน้ามีชัยของแกอย่างชัดเจน แต่ตอนนี้ฉันจะเปลี่ยนมันให้เป็นอย่างอื่นว่าไปแล้วฉันลำบากกว่าแกมาก ฉันต้องปิดปากเงียบ กริตร้องออกมาไม่ได้ แต่แก เอาเลย กริตร้องออกมาดังเท่าที่แกต้องการเลย ฉันจะทำอะไรกับแกหรือ ทำแบบดูลมส์...ปล่อยให้แกอดตายหรือเปล่า ไม่ เท่านั้นไม่พอ แรกสุดฉันจะควักลูกตาแกก่อน ที่ แกยังมองฉันอย่างมีชัยอีกหรือ แกคงคิดว่า ถ้าฉันควักลูกตาแกออกมาก็คือสิ แกจะได้ไม่เห็นฉันอีก แต่ฉันก็จะได้อัดเห็นแววตาสยดสยองของแกด้วย ถูกของแก ฉันไม่ควรควักลูกตาแกออก อย่างน้อยก็ในทันที อาจทำตอนหลังก็ได้ แต่ยังไงก็ตาม ฉันจะตัดลิ้นแกแน่นอน ไอ้ลึนसारพัดพิษที่คมเหมือนมีดของแก ไมสิ คมกว่า คมราวกับใบมีดโกน ลิ้นที่พาแกไต่เต้าขึ้นมาได้ถึงขนาดนี้ ลิ้นที่พูดคำหวานกับเมียแก ลูกแก อีหนูแก อีหนูหรือไมสิ ไอ้หนูต่างหาก แกจะเป็นอะไรไปไม่ได้นอกจากอึะเหยนุ่มนึ่มตึ่ม ๆ หิม ๆ ไซ้แล้ว ก่อนอื่นฉันต้องตัดลิ้นแก เพราะถัดจากสมองแกก็ลิ้นแฉนี้แหละ ที่อันตรายนัก แกรู้ดีใช้มัยว่าลิ้นแฉนี้แหละที่พูดโน้มน้าวให้พวกลูกขุนเอออ เห็นดีเห็นงามกับแกไปทั้งหมด ทำให้ตำรวจเลว ๆ กลายเป็นตำรวจที่ซื่อตรง หุ้มเทากับหนากี้ ทำให้คำให้การเท็จของไอ้พยานนั้นฟังดูมีเหตุผล ทำให้ลูกขุนสิบสองคนนั้นคิดว่าฉันเป็นไอ้วายร้ายที่อันตรายที่สุดในปารีส ถ้าแกไม่มีลึนसारพัดพิษที่เก่งกาจในการปิดเบือนข้อเท็จจริงคอยตะล่อมคน ตอนนี้ฉันก็คงยังนั่งตีหมาแพอย่างสบายอกสบายใจที่หน้าร้านรองเท้าเผอิ้ปลาซบลิอง เอาละ ตอนนี้แกเห็นด้วยกับฉันแล้วใช้มัยว่าฉันควรตัดลิ้นแกออกเป็นอันดับแรก แต่ฉันจะใช้อะไรตัดดีล่ะ”

ผมเดินย่ำเท้าไปมา หัวหมนตื้อ ขณะที่ยืนประจันหน้ากับมันอยู่นั้น

จู่ๆ ไฟก็ดับลง แสงสลัวของวันใหม่เล็ดลอดผ่านแผ่นไม้ที่ปิดหน้าต่างอยู่

อะไรกัน เช้าแล้วหรือนี่ฉันนั่งคิดหาวิธีแก้แค้นมาตลอดคืนเลยหรือนี่ ช่วงเป็นช่วงเวลาที่หอมหวานเสียเหลือเกิน กลางคืนที่แสนยาวนานผ่านไปราวกับติดปีก!

ผมนั่งเงยหูฟังเสียงด้านนอกอยู่บนเตียง เงียบกริบ ไม่มีเสียงใดๆ นอกจากเสียงคลิกเป็นครั้งคราวที่ประตู ผู้คุมซึ่งสวมรองเท้าแตะเพื่อไม่ให้มีเสียงเดินมาเปิดแผ่นโลหะเล็กๆ บนตาแมวที่ประตูเพื่อแอบดูผมโดยที่ผมไม่เห็นเขานั้นเอง

ในตอนใกล้ๆ ที่สาธารณรัฐฝรั่งเศสประดิษฐ์ขึ้นเข้าสู่ขั้นที่สองแล้ว กลไกนี้ทำงานได้เยี่ยมยอดทีเดียว แรกสุดคือการจัดผู้ที่จะสร้างความปั่นป่วนให้กับสาธารณรัฐ แต่เท่านี้ยังไม่พอ คนผู้นั้นจะต้องไม่ตายเร็วเกินไป จะต้องไม่อาจหนีเงื้อมมือของมันไปง่ายๆ ด้วยการฆ่าตัวตาย เขายังเป็นที่ต้องการ เพราะหากไม่มีนักโทษแล้ว กรมราชทัณฑ์จะอยู่ได้อย่างไร เพราะฉะนั้นหมอนี่จึงต้องถูกจับตามองอย่างใกล้ชิด เพื่อจะถูกส่งไปยังทัศนนิคมในสภาพที่ยังมีลมหายใจ เพื่อเจ้าหน้าที่รัฐอีกจำนวนหนึ่งจะได้มีงานทำ เสียงคลิกดังขึ้นอีกครั้ง ทำให้ผมอดยิ้มไม่ได้

ไอ้เบ๊อกเฮีย ไม่ต้องห่วง ฉันไม่หนีหรอก อย่างน้อยก็ไม่หนีด้วยการฆ่าตัวตายอย่างที่แกกลัว สิ่งเดียวที่ฉันต้องการคือมีลมหายใจและมีร่างกายที่แข็งแรงที่สุดเท่าที่จะมีได้ เพื่อที่พวกแกจะได้ส่งฉันไปเฟรนช์เกียนา ฉันอยากไปเต็มที่แล้ว ไอ้พวกงั่งเฮีย ขอบคุณพระเจ้า

ผู้คุมสูงอายุที่ทำเสียงดังคลิกๆ หน้าห้องผมตลอดเวลานี้เรียกได้ว่าเป็นเทวดาทีเดียวถ้าเทียบกับคนอื่นๆ คนพวกนี้เป็นเด็กคณะนักรณรงค์ประสานเสียงในโบสถ์เสียเมื่อไหร่ ผมรู้มาตลอดว่าตอนที่โปเลียนสร้างทัศนนิคมขึ้นมา นั้นมีคนถามเขาว่า “แล้วจะให้ใครมาดูแลयर้ายพวกนี้” และโปเลียนตอบว่า “ก็พวกที่ร้ายกว่าไง” ต่อไปผมจะได้เจอกับตัวเองว่าที่บิดาผู้ก่อตั้งทัศนนิคมพูดนั้นเป็นความจริง

ทุกกัก ช่องขนาดแปดนิ้วที่ประตูเปิดออก กาแฟและขนมปังปอนด์ครึ่งถูกส่งเข้ามา เมื่อเป็นนักโทษเต็มตัวแล้วผมก็สั่งอาหารจากร้านข้างนอกไม่ได้อีก แต่ถ้ามีเงินก็ยังซื้อบุหรี่และอาหารเล็กๆ น้อยๆ จากรองอาหารของเรือนจำได้ เงินนี้คงพอใช้ไปได้อีกสักสองสามวัน เรือนจำองเซียฌเอร์เป็นที่คุมขังนักโทษ

ก่อนถูกส่งตัวไปยังทัณฑนิคม ผมสูบบุหรี่ลักกีส์ไตรค์ราคาของละหกจุดหกฟรังก์ อย่างเต็มด้าเต็มที ผมซื้อมาสองซองจากเบียร์เลี้ยงนักโทษ เพราะหลังจากนี้พวกเขาจะยึดเงินทั้งหมดคืนเป็นค่าใช้จ่ายในการพิจารณาคดี

เดอกาส่งไนต์เล็กๆ มาในขนมปัง บอกว่าให้ผมไปเจอเขาที่เรือนขจัดเหา “มีเหาสามตัวในกล่องไม้ขีด” ผมเทไม้ขีดไฟออกจากกล่อง เห็นเหากะระบรีกระเปร่า แข็งแรงสามตัวและรู้ว่าต้องทำอะไรต่อไป ผมเอาไปให้ผู้คุมดู เพื่อว่าพรุ่งนี้เขาจะได้ส่งผมและสมบัติทุกอย่างที่มีรวมทั้งที่นอนไปยังห้องอบไอน้ำเพื่อปรสติด ทุกตัวจะถูกฆ่า...แน่นอนว่ายากเว้นพวกเรา พรุ่งนี้ผมจะเจอเดอกาที่นั่น ในนั้นไม่มีผู้คุม มีเราสองคนเพียงลำพัง

“ขอบใจสำหรับที่ช้อนเงิน นายช่างดีจริง” ผมว่า

“ไม่รู้สิกราคาญบ้งรี”

“ไม่”

“ทุกครั้งที่เข้าห้องน้ำ ล้างให้สะอาดก่อนแล้วค่อยยัดกลับเข้าไป”

“โอเค มันปิดสนิทดี น้ำไม่เข้าเลย แบนก็ข้างในแห้งสนิท เพิ่งได้มาอาทิพย์ก่อน”

“แปลว่าทุกอย่างเรียบร้อยนะ”

“ว่าแต่นายจะทำยังไงต่อ”

“ฉันว่าจะแกล้งบ้า ฉันไม่อยากไปเกียนา อาจจะทนติดคุกในฝรั่งเศสนี้สักแปดหรือสิบปี ฉันมีเส้น บางทีอาจจะได้ลดโทษ...อย่างน้อยก็ห้าปี”

“นายอายุเท่าไร”

“สี่สิบสอง”

“งั้นนายก็บ้าแล้ว! ถ้านายติดลักสิบปีจากสิบห้าปี ออกมาก็แก่พอดี นายกลัวถูกส่งไปนิคมรี”

“ใช่ ยอมรับแบบหน้าไม่อายเลย ปาปิญอง ฉันกลัว ที่นั่นเลวร้ายมาก อัตราการตายสูงถึงแปดสิบเปอร์เซ็นต์ทุกปี นักโทษใหม่เข้าไปแทนที่นักโทษเก่า แต่ละรอบมีนักโทษถูกส่งเข้าไปพันแปดถึงสองพัน ถ้าไม่เป็นโรคเรื้อน ก็ใช้เหล็องหรือใช้เลือดออก ไม่ก็ห้องร่วแบบใดแบบหนึ่งที่มีแต่ตายเท่านั้น ถ้าหนีออกมาได้ก็น่าจะตายเพราะถูกฆ่าชิงที่ช้อนเงิน ไม่ก็ตายตอนที่พยายามหนี เชื่อฉันเถอะ ปาปิญอง ฉันไม่ได้จะดับฝันนายหรอกนะ ฉันรู้จักหลายคนที่กลับมาหลังจากไปอยู่ที่นั่นระยะหนึ่ง...ห้าถึงเจ็ดปี ฉันรู้ดีว่ากำลังพูดอะไร คนที่กลับมา

ไม่เหลือสภาพเลย เข้าๆ ออกๆ โรงพยาบาลปีละเก้าเดือนได้ พวกมันบอกว่ามันไม่ได้หนีได้ง่ายๆ อย่างที่คนคิดกันหรอก”

“เดอกา ฉันเชื่อที่นายพูด แต่ก็เชื่อตัวเองด้วย ฉันจะไม่เสียเวลากับที่นั่นนานหรอก นายแน่ใจได้เลย ฉันเคยเป็นกะลาสีมาก่อน ฉันรู้จักทะเลดี นายแน่ใจได้เลยว่าฉันก็จะแหกคุกเร็วๆ นี้แหละ ว่าแต่นายเถอะ นายนึกภาพตัวเองอยู่ในคุกสิบปีได้รึ ถึงจะได้ลดโทษเหลือห้าปีก็เถอะ นายคิดว่าความอ้างว้างจะไม่ทำให้นายบ้าตายก่อนรึ และไอ้ลดโทษห้าปีนั้นก็ยังไม่แน่ด้วยนะ ดูฉันสิ นั่งจ่อมอยู่ในห้องขังคนเดียวทั้งวัน ไม่มีหนังสือ ไม่ได้ออกไปข้างนอก ไม่ได้พูดกับใครตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงทุกวันๆ นี่ มันไม่ได้แค่ทรมานที่นายต้องนั่งนับทุกชั่วโมงหรอกนะ แต่เหมือนหกร้อยนาทิตี่เดียว...ที่พูดมานี้ยังไม่ใกล้ความจริงซะด้วยซ้ำ”

“ก็ใช่ แต่นายยังหนุ่ม ฉันนะสี่สิบสองแล้ว”

“ฟังนะ เดอกา บอกมาตรงๆ เลยนะ นายกลัวอะไรที่สุด นักโทษด้วยกันนี่ใช่ไหม”

“ใช่ ปาปี พูดตรงๆ เลย ทุกคนรู้ว่าฉันเป็นเศรษฐี ฉันถูกปาดคอได้ง่ายๆ เลยเพราะพวกมันคิดว่าฉันคงมีเงินติดตัวมาเป็นหมื่นเป็นแสน”

“อาละ นายอยากจับมือกับฉันหรือเปล่าละ ขอแค่ให้นายสัญญาว่าจะไม่บ้าไปเสียก่อนเท่านั้นพอ ฉันสัญญาว่าจะอยู่เคียงข้างนายตลอดเวลา เราจะช่วยกันและกัน ฉันแข็งแรงและเร็วด้วย เรื่องชกต่อยนี่ฉันถนัดมาแต่เด็ก เรื่องใช้มีดไม่ต้องพูดถึง เพราะฉะนั้นปัญหากับนักโทษด้วยกันนี่นายวางใจได้เลย พวกมันจะต้องนับถือเราสองคน ที่สำคัญคือเกรงกลัวด้วย ส่วนเรื่องแหกคุกเราไม่ต้องการคนอื่นอีก นายมีเงิน ฉันมีเงิน และฉันใช้เข็มทิศและแผนที่ได้ นายจะเอาอะไรอีก”

เดอกาจ้องตามผมเขม็ง แล้วเราก็กอดกัน เราสองคนเป็นคู่หูกันแล้ว

ประตูเปิดออกหลังจากนั้นไม่กี่นาที ต่างคนต่างหอบสมบัติของตนและเดินแยกย้ายไปคนละทาง เราสองคนอยู่ไม่ไกลกันนัก และเจอกันอยู่เรื่อยๆ ไม่ที่ห้องตัดผมก็ในห้องหม้อ หรือที่โบสถ์ในวันอาทิตย์

เดอกาต้องโทษฐานปลอมพันธบัตรของกระทรวงกลาโหม นักปลอมแปลงสมองใสผู้นี้ทำด้วยวิธีที่ไม่เหมือนใคร คือ นำพันธบัตรห้าร้อยฟรังก์มาทาสีให้ซีด แล้วพิมพ์คำว่าหนึ่งหมื่นฟรังก์ลงไปอย่างแนบเนียน เนื่องจากเนื้อกระดาษเหมือนกัน

คนจึงดูไม่ออก ทั้งธนาคารและนักธุรกิจต่างรับกันอย่างสนใจเป็นเวลานานหลายปี หน่วยงานรัฐบาลที่รับผิดชอบด้านการเงินการคลังจับมือใครดมไม่ได้ จนกระทั่งกระหายนายหนึ่งนามบริอุเลต์ถูกจับได้คาหนังคาเขา

หลุยส์ เดอกา นั้งเฝ้าดูบาร์ของเขาในมาร์เซย์ ที่ซึ่งบรรดาเลื่องลือกระหิงเรดในโลกได้ดินมาชุมนุมกันทุกคืน และเป็นที่นัดพบของววยร้ายจากทั่วโลก จนเรียกว่าเป็นแหล่งชุมนุมดาวร้ายสากลก็ว่าได้ นั่นคือปี ค.ศ. 1929 และเขาคือ มหาเศรษฐี และแล้วคืนหนึ่งหญิงสาวสวย แต่งตัวอย่างงดงามก็ปรากฏกายขึ้น และขอพบเมอซีเออร์หลุยส์ เดอกา

“ผมเองครับ มาตาม มีอะไรให้ช่วยไหม ไปคุยกันในห้องข้างๆ ดิกว่า”

“ฉันเป็นภรรยาของบริอุเลต์ ตอนนีเขาดิตดุกอยู่ในปารีสขอหาหลอกขายพันธบัตรปลอม ฉันไปเยี่ยมเขาที่ช่องเต เขาบอกให้ฉันมาหาคุณตามที่อยู่ที่เขาให้มา และบอกว่าเขาอยากได้เงินสองหมื่นฟรังก์ไปจ่ายค่าทนาย”

ขณะที่เผชิญกับอันตรายจากผู้หญิงซึ่งรู้ว่าเขามีส่วนในการปลอมแปลงพันธบัตรนี้เองที่เดอกา...ววยร้ายระดับพระกาพของฝรั่งเศสได้พูดอะไรบางอย่างที่เขาไม่สมควรพูดออกไป “ฟังนะมาตาม ผมไม่รู้จักสามีของมาตาม ถ้ามาตามอยากได้เงิน ก็ออกไปหากินบนถนนนั่นสิ มาตามยังสาวและสวย น่าจะหาเงินได้มากกว่าที่ต้องการเสียอีก” ผู้หญิงที่น่าสงสารนั้นวิ่งออกไปทั้งน้ำตาด้วยความโกรธ และกลับไปเล่าให้สามีหล่อนฟัง วันรุ่งขึ้นบริอุเลต์ก็สารภาพทุกสิ่งทุกอย่างที่รู้กับตำรวจ และบอกว่าเดอกาคือตัวการในการปลอมแปลงพันธบัตร จากนั้นทีมนักสืบฝีมือเยี่ยมที่สุดของประเทศก็ออกไปไล่ล่า เพียงหนึ่งเดือน เดอกา...ผู้ปลอมแปลงคนแกะพิมพ์ และผู้สมรู้ร่วมคิดอีกสิบเอ็ดคนก็ถูกจับกุมพร้อมกันจากที่ต่างๆ และนำตัวเข้าคุกก่อนส่งขึ้นศาล เป็นคดีที่ต้องใช้เวลาพิจารณาถึงสิบสี่วัน ทนายของทุกคนที่ถูกจับล้วนมีชื่อเสียง แต่บริอุเลต์ไม่กลับคำ ผลคือจอมววยร้ายของฝรั่งเศสต้องติดคุกแรงงานสิบห้าปีเพราะเงินเพียงสองหมื่นฟรังก์กับความปากเสียของเขา ตอนนีเขานั่งโทมมอยู่ตรงหน้าผม ดูแก่กว่าอายุสิบปีได้ นี่คืผู้ชายที่ผมเพิ่งตกลงว่าจะล่่มห้วจมท้ายด้วย

ทนายเรมง อุแบ มาเยี่ยมผม เขารู้สึกไม่ตื้่นักกับผลที่ออกมา แต่ผมไม่ตำหนิเขาลักคำ

หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หั้น...หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หั้น ผมนั่งลงสูบบุหรี่หลังจากเดินไปกลับระหว่างประตูกับหน้าต่างห้องขังมาหลายชั่วโมง

รู้สึกทุกอย่างอยู่ในการควบคุมของผม ไม่ว่าอะไรจะเข้ามา ผมมั่นใจว่ารับมือได้ ณ จุดนี้ผมสัญญากับตัวเองว่าจะพักเรื่องคิดแค้นไปก่อน เพราะยังตัดสินใจไม่ได้ว่าจะทำอะไรกับไอ้ัยการนี้ดี เอาเป็นว่าสามันไว้ตรงกำแพงนี้แหละ ให้มันยืนประจันหน้ากับผมไปแบบนี้แหละ

จู่ๆ ก็มีเสียงกริตร้องดังโหยหวนลอดทะลุผ่านประตูเข้ามา เสียงอะไรนะ ฟังเหมือนคนกำลังถูกทรมาน แต่ไม่ใช่กองอาชญากรรมนี่นา ไม่มีทางที่ผมจะรู้ได้เลยว่าเกิดอะไรขึ้น เสียงกริตร้องโหยหวนในตอนกลางคืนปลุกผมตื่น มันต้องดังมากทีเดียวถึงทะลุผ่านประตูบุวมเข้ามาได้ อาจจะเป็นนกโหว่ที่เสียสติไปแล้วก็ได้ การเสียสติในห้องที่ไม่มีอะไรเล็ดลอดเข้ามาได้นั้นง่ายมาก ผมบอกกับตัวเอง ว่าแต่มันเกี่ยวอะไรกับนายด้วย สนใจแต่เรื่องตัวเองก็พอ ไม่ต้องยุ่งกับใครทั้งนั้นนอกจากตัวนายเอง แล้วก็เดอกา...คู้หนูนาย ผมก้มตัวลงยึดตัวขึ้น แล้วพูดตัวเองอย่างแรง โอ้ย เจ็บจริง แสดงว่าทุกอย่างยังดีอยู่ กล้ามแขนยังใช้ได้ดี แล้วขาล่ะ แสดงความยินดีกับมันได้เลย เพราะมันเพิ่งเดินมาสิบหกชั่วโมงโดยไม่รู้สึกเมื่อยแม้แต่น้อย

ชาวจีนค้นพบวิธีหยดน้ำลงบนหัว แต่ชาวฝรั่งเศสค้นพบการใช้ความเจ็บปวดจากเขว้จัดทุกอย่างที่ทำให้ความเพลิดเพลิน ไม่ว่าหนังสือ กระดาษ ดินสอ จะเอาแผ่นไม้มาปิดทับหน้าต่างลูกกรง แสงเล็กน้อยที่มีคือพวกที่เล็ดลอดเข้ามาตามรูเล็กๆ

เสียงกริตร้องโหยหวนทำให้ผมหนาววาบและลุกขึ้นเดินไปมาเหมือนเสียดิจัน รู้สึกเหมือนถูกทิ้งไว้คนเดียว คนอื่นไปกันหมดแล้ว เรียกว่าผมถูกฝังทั้งเป็นก็ว่าได้ ที่นี่มีผมคนเดียว คนเดียวอย่างแท้จริง สิ่งที่เราทราบดีจนมาได้มีเพียงเสียงกริตร้อง

ประตูเปิดออก บาทหลวงชาวคนหนึ่งปรากฏขึ้น ทันใดนั้นผมก็ไม่โดดเดี่ยวอีกต่อไป มีบาทหลวงคนหนึ่งยืนอยู่ตรงหน้าผมนี้

“สวัสดีลูก ขอโทษนะที่พ่ไม่ได้มาเร็วกว่านี้ พ่อดีพ่หยุดพักร้อนนะ เป็นยังไงบ้างล่ะ” ว่าแล้วบาทหลวงชาวหน้าตาใจดีก็เดินเข้ามาในห้องซังอย่างสงบ และนั่งลงบนที่นอน “ลูกเป็นคนที่ไหนล่ะ”

“อาร์แต้ซครับ”

“พ่อแม่ล่ะ”

“แม่เสียตั้งแต่ผมอายุสิบเอ็ด พ่อดีกับผมมากครับ”

“พ่อทำงานอะไร”

“เป็นครูครับ”

“ยังอยู่ไหม”

“ครับ”

“ถ้าพ่อของลูกยังมีอยู่ ทำไมลูกจึงพูดถึงในรูปอดีตกาลล่ะ”

“เพราะถึง พ่อ ผมจะอยู่ แต่ผมตายแล้วนะสิครับ”

“โอ อย่าพูดอย่างนั้นสิ ลูกไปทำอะไรมาล่ะ”

ความคิดผุดขึ้นแวบหนึ่งว่า คงจะเขยมากถ้าจะบอกว่าผมบริสุทธิ์ แล้วก็ตอบไปว่า “ตำรวจบอกว่าผมฆ่าคนตาย ถ้าพวกเขาพูดแบบนั้น ก็น่าจะเป็นแบบนั้น”

“พ่อคำรี”

“ไม่ครับ แม่ดา”

“แปลว่าลูกต้องติดคุกตลอดชีวิตเพราะเรื่องทะเลาะวิวาทในโลกใต้ดินนะรี พ่อไม่เข้าใจจริง ๆ ฆาตกรรมรี”

“ไม่ครับ ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา”

“โอ...ลูกเอ๋ย ไม่น่าเชื่อจริงๆ พ่อช่วยอะไรได้บ้างล่ะ มาสวดมนต์กับพ่อมั๊ย”

“ผมไม่เคยเรียนคำสอนมาก่อนครับพ่อ ผมสวดไม่เป็น”

“ไม่เป็นไรลูก พ่อจะสวดให้เอง พระผู้เป็นเจ้ารู้จักลูกของพระองค์ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคริสเตียนหรือไม่ก็ตาม พูดตามพ่อนะ” สายตาที่บาทหลวงซราไบหน้าอ้วนกลมมองมานั้นเต็มเปี่ยมด้วยเมตตาจนผมรู้สึกละลายใจหากจะปฏิเสธเมื่อเขาคุกเข่าลง ผมจึงคุกเข่าตาม “ข้าแต่พระบิดาของเรา...” น้ำตาผมร้อนขึ้นมากจนพ่อเห็นและใช้นิ้ววอบอุ้มรองรับน้ำตาหยดใหญ่ซึ่งไหลลงมาตามแก้มผมและนำเข้าปาก “ลูกเอ๋ย น้ำตานี้คือรางวัลที่ดีที่สุดที่พระเจ้าประทานให้พ่อผ่านตัวเจ้าในวันนี้ ขอบใจมากนะ” แล้วเขาก็ลุกขึ้นมาจูบหน้าผากผม

เราสองคนลุกขึ้นมานั่งบนเตียงอีกครั้ง “เจ้าร้องไห้ครั้งสุดท้ายเมื่อไหร่”

“สิบสี่ปีที่แล้วครับ”

“ทำไมถึงสิบสี่ปีล่ะ”

“มันเป็นวันที่แม่เสีย”

บาทหลวงซราไบมือผมและบอกว่า “จงให้อภัยผู้ที่ทำให้ลูกต้องเจ็บปวด”

ผมกระซอกมือออกและติดตัวขึ้นมาขึ้นกลางห้อง มันเป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณ “ไม่มีทาง! ผมไม่มีวันให้อภัยพวกมัน จะบอกอะไรให้นะ ผมไม่เคยหยุดคิดหาวิธีฆ่าพวกมันแม้แต่วันเดียว คืนเดียว ชั่วโมงเดียว หรือนาทีเดียว ผมคิดตลอดเวลาว่าจะฆ่าไอ้พวกที่ส่งผมมาที่นี่ยังไง เมื่อไหร่ และด้วยอะไร”

“เจ้าพูดแบบนั้น และเจ้าก็เชื่อตามที่พูด แต่เจ้ายังเด็กนัก ยังเด็กมาก เมื่อโตขึ้นเจ้าจะเลิกคิดเลิกแค่นเอง” ขณะนี้สามสิบสี่ปีผ่านไปแล้ว และผมคิดว่าถูกของเขา “พ่อช่วยอะไรลูกได้บ้างล่ะ” เขาถามอีกครั้ง

“ช่วยทำอะไรที่ผิดกฎหมายให้อย่างหนึ่งได้มั้ยครับคุณพ่อ”

“อะไรี”

“ผมอยากให้คุณพ่อไปที่ห้องสามสิบเจ็ดและบอกเดอกว่าให้ทนายของเขาทำเรื่องขอส่งตัวเขาไปเรือนจำกลางที่ก๊อง บอกเขาว่าลูกเองได้ทำเรื่องขอไปที่นั่นวันนี้ เราต้องออกจากที่นี่ไปยังเรือนจำกลางแห่งใดแห่งหนึ่งที่จะส่งนักโทษไปเกียนาโดยเร็วที่สุด เพราะถ้าพลาดเรือ เราต้องถูกขังเดี่ยวอีกสองปีกว่าจะมีเรือออกอีกครั้ง หลังจากที่เราไปบอกเขาแล้ว คุณพ่อจะกรุณากลับมาที่นี่อีกครั้งได้มั้ยครับ”

“พ่อจะให้เหตุผลอะไรกับพวกเขา”

“บอกพวกเขาได้ว่าคุณพ่อสืมนั่งเรือสวดมนต์ ผมจะรอคำตอบนะครับ”

“ทำไมเจ้าจึงรีบเร่งอยากไปในที่นั่นกลัวเซ่นทณฺฑนคมนั้นด้วยล่ะ”

ผมจ้องหน้าบาทหลวงชรา...เซลส์แมนขายข้าวประเสริฐผู้มีหัวใจยิ่งใหญ่ และมันใจว่าเขาไม่ทรยศผมแน่ “เพื่อเราจะได้นี้ได้เร็วขึ้นครับพ่อ”

“ขอให้พระเจ้าคุ้มครองเจ้า ลูกเอ๋ย พ่อมั่นใจ พ่อรู้ลึกว่าเจ้าจะได้ตั้งต้นชีวิตใหม่ พ่อเห็นในแววตาของเจ้าว่าเจ้าเป็นคนดี หัวใจของเจ้าอยู่ในที่ที่ถูกต้อง พ่อจะไปห้องสามสิบเจ็ดและนำคำตอบมาให้”

คุณพ่อกลับมาเร็วมาก เดอกาทกลงตามที่ผมบอก และทั้งหนังสือสวดมนต์ไว้กับผมจนถึงพรุ่งนี้

คุณพ่อผู้แสนดีคือแสงสว่างที่ส่องเข้ามาในห้องขังมืดมิดของผม หากพระเจ้ามีจริง ทำไมพระองค์ถึงอนุญาตให้มีมนุษย์ที่แตกต่างกันราวกับฟ้าดินอย่างไ้อัยการ ไ้อ้วกตำรวจ ไ้อัไปเล่นกับบาทหลวงแสนดีผู้น้อยร่วมโลกกันได้

การมาเยือนของบาทหลวงผู้มีเมตตาช่วยเยียวยาบาดแผลในใจของผม ทำให้ผมมีกำลังใจขึ้นมา และยังเป็นประโยชน์แก่ผมด้วย คำร้องขอย้ายเรือนจำ

ของเราได้รับอนุมัติอย่างรวดเร็ว หนึ่งสัปดาห์ต่อมาพวกเราเจ็ดคนที่มีคำสั่งย้ายก็ยื่นเข้าแถวอยู่ที่ระเบียงเรือนจำกังเซี่ยเฉอริในเวลาสี่สิ่ พร้อมผู้คุมทุกคน

“ถอดเสื้อผ้าออก!” พวกเราถอดเสื้อผ้าออกช้าๆ อากาศหนาวทำให้ผมขนลุก

“วางทุกอย่างไว้ข้างหน้า กลับหลังหัน และถอยหลังไปหนึ่งก้าว” เบื้องหน้าเราทุกคนมีเสื้อผ้ากองหนึ่ง

“ใส่เสื้อผ้า” เสื้อลินินเนื้อดีที่ผมใส่เมื่อถูกแทนที่ด้วยผ้าดิบเนื้อหยาบไม่ยอมใส่ สูทชุดงามถูกแทนที่ด้วยแจ็กเก็ตและกางเกงเนื้อหยาบ ไม่มีรองเท้าอีกต่อไปนอกจากเกียะไม้ ก่อนหน้านี้ผมดูเป็นคนปกติ แต่เมื่อหันไปดูคนอื่น ๆ อีกหกคน พระเจ้าช่วย ผมตะลึง! ตัวตนของทุกคนไม่มีเหลือ พวกเขาได้เปลี่ยนเราเป็นนักโทษในสองนาทีก

“ขวาหัน หน้าเดิน!” พวกเราเดินไปที่ลานโดยมีผู้คุมยี่สิบคนคอยคุม ก่อนจะถูกผลักขึ้นไปท้ายรถตู้คันเล็กๆ ทีละคนเพื่อมุ่งหน้าสู่โบลิว...เรือนจำที่กึ่ง